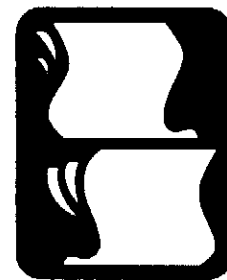

KÄÄNTÄJÄ

översättaren

N:o 10/10 Joulukuu 2010 Julkaisija: Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry

Yhteistyöllä eteenpäin Turun yliopiston kääntäjänkoulutuksessa

Kääntäjien koulutus on järjestetty Suomessa tällä hetkellä hyvin eri tavoin. 1960-luvulla perustetuista Kieli-instituuteista on edetty Kääntäjänkoulutuslaitosten kautta erilaisiin hallinnollisiin malleihin, joita on kääntäjälinoista koulutusohjelmiin. *Kääntäjä*-lehden numerossa 6/2009 esiteltiin Tampereen yliopiston Monikielisen viestinnän ja käänntieteen koulutusohjelmaa, tässä artikkelissa kerrotaan Turun yliopiston kääntäjänkoulutuksen tämänhetkisistä kuulumisista.

Minna Ruokonen ja Leena Salmi

Yliopistoissa puhaltavat muutosten tuulet ovat Turussa tuoneet tullessaan entistä tiiviimmän yhteistyön toisaalta vieraiden kielten kanssa, toisaalta eri kieliparien kääntämisen opetuksen kesken. ”Joka vanhoja muistelee, sitä tikulla silmään”, sanotaan sananlaskussa, mutta lyhyt historian kertaus lienee paikallaan termistön selvittämiseksi. Turussa 1966 aloittanut opistotasoinen *Kieli-instituutti* siirrettiin 1981 yliopiston humanistiseen tiedekuntaan, jossa se toimi *Kääntäjänkoulutuslaitoksena* 1990-luvun puoliväliin asti. Silloin laitos hajotettiin osaksi eri kielten laitoksia, ja kääntäjiä ja tulkkeja koulutettiin englannin, espanjan, ranskan ja saksan *kääntämisen ja tulkkauksen oppiaineissa* vastaavan ns. filologiaoppiaineen

rinnalla (esim. englantilainen filologia tai ranskan kieli).

Vuonna 2010 voimaan tulleen uuden yliopistolain myötä kaikissa yliopistoissa ja monilla aloilla on pyritty muodostamaan aiempaa isompia yksiköitä sekä opetuksen että opiskelijavalinnankin kohdalla. Myös Turun yliopistossa yhdistettiin aiemmat erilliset kielten laitokset yhdeksi Kieli- ja käänntieteen laitokseksi. Samalla rinnakkaiset kääntämis- ja filologiaoppiaineet yhdistettiin kielittäin. Kääntäjien koulutus tapahtuukin nykyään *vieraan kielen oppiaineen kieliparikohtaisilla linjoilla*: espanjan ja italian oppiaineissa on kääntämisen linja ja englannin, ranskan ja saksan oppiaineissa kääntämisen ja tulkkauksen linja. Kääntämisen linjat italiaa lukuun ottamatta toi-

mivat yhteisissä tiloissa yliopistonmäellä.

Opiskelijavalinta

Kukin vieraan kielen oppiaine järjestää oman pääsykokeensa. Tiedekunnan yhteisten periaatteiden mukaisesti valitaan ensin puolet opiskelijoista pääsykoemenestyksen perusteella ja sen jälkeen loput taustapisteiden ja pääsykoemenestyksen perusteella. Taustapisteitä saa useimmista ylioppilastutkintotodistuksen aineista, hieman oppiaineen mukaan vaihdellen. Ranskan ja saksan hakijat valitsevat

pääsykokeessa, kummalle linjalle haluavat opiskelemaan. Englannin, espanjan ja italian opiskelijat hakeutuvat haluamalleen linjalle aineopintojen alussa.

Linjojen eriytyminen

Perusopinnot ovat kokonaan tai lähes kokonaan yhteiset kaikille tietyn vieraan kielen opiskelijoille. Aineopinnoissakin on vielä jonkin verran yhteisiä kielitaito- ja kielitietouskursseja, mutta suurin osa kääntämisen linjojen aineopinnoista käsittelee jo kääntämistä. Syventävät opinnot koostuvat kokonaan tai lähes kokonaan käänntieteen opinnoista: englannissa, ranskassa ja saksassa linjojen opinnot ovat erilliset, espanjassa ja italiassa on jonkin verran yhteisiä osioita vastaavan filologiaalinjan kanssa.

Kääntämisen linjojen yhteistyö

Ennen uudistusta kääntämiseen liittyvien kurssien järjestämistä yhteisesti kaikille kääntämisen opiskelijoille hankaloitti usein se, että kääntämisen oppiaineet kuuluivat eri kielten laitoksiin, joilla oli erilliset budjetit. Nykyisessä hallintorakenteessa kääntämisen linjat ovat osa vastaavan vieraan kielen oppi-

ainetta, mutta kieliaineet kuuluvat kaikki samaan laitokseen, joten yhteisiä kursseja on huomattavasti helpompi järjestää.

Opetusyhteistyö onkin käynnistynyt reippaasti. Tänä lukuvuonna kääntämisen linjojen yhteisiä, kieliparista riippumattomia kursseja järjestetään ensimmäistä kertaa, mutta tarjolla on jo useita yhteiskursseja, kuten tekstianalyysi, käänntesteoriat ja -tutkimus sekä käännteknologia. Muitakin yhteiskursseja suunnitellaan. Toiset kurseista ovat kokonaan yhteisiä kaikkien kääntämisen linjojen opiskelijoille, toisilla on aluksi yhteinen osuus ja sen jälkeen kieliparikohtainen osio. Esimerkiksi auktorisoidun kääntämisen opetus järjestetään siten, että ammattitietoutta käsitellään englannin, espanjan, ranskan ja saksan kääntämisen linjojen yhteisellä luentokurssilla, jonka jälkeen käänntesharjoitukset vieraasta kielestä suomeen pidetään kussakin kieliparissa erikseen.

Kääntämisen linjojen välisen yhteistyön lisääntyminen näkyy myös tutkimuksessa: linjojen yhteinen tutkijaseminaari on vuodesta 2009 lähtien kokoontunut 1–2 kertaa kuussa.

Kääntämisen ja tulkkauksen suomen kielen opinnot säilyvät

jatkuu sivulla 2 ▶

Kääntämisen linjojen tiloja yliopistonmäellä: Signum (etualalla) ja Rosetta.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Turun yliopiston kääntäjänkoulutus *Minna Ruokonen ja Leena Salmi* s. 1 ■ Uutta EU-lainsäädäntöä *Merja Thomenius* s. 3 ■ Unlocking the Booth *Ewandro Magalhães* s. 4 ■ Kokemukset kirjaksi *Teija Potenze* s. 4 ■ Kirjoitustulkkaus *Jenni Kallio* s. 5 ■ Wårtsilällä tulkkina *Stig Byskata* s. 6 ■ Raportti Leuvenista *Outi Paloposki ja Riitta Jääskeläinen* s. 8 ■ Pelien kääntämisestä *Anu Salminen* s. 8 ■ Greyn anatomia *Anna-Majja Ihander* s. 9 ■ Asiatekstinkääntäjien palkkiotiedustelu *Tiina Lähteenmäki ja Esko Meriluoto* s. 10 ■ Ciceron kääntämisestä *Veli-Matti Rissanen* s. 13 ■ Raportti Barcelonasta 2/2 *Mari Junkkari* s. 14 ■ Rinke-projekti *Anna Lindholm* s. 15 ■ Julkishallinto tiedottaa *Outi Paadar, Irma Talonen ja Kaisa Kuhmonen* s. 16 ■ Kunnossa kaiken aikaa *Anna-Majja Viitanen* s. 17

The English list of contents is published in a separate enclosure that contains summaries of the principal articles and accompanies the copies of the periodical sent abroad.

Unlocking the Booth

Interpreters' secrets and tactics revealed

Upon setting sail from the Spanish port of Sevilla in 1519, at the head of his *Armada de Molucca*, **Fernão de Magalhães** was unsure of just what to expect. He had a hunch that he should sail west and believed that it would take him to the Spice Islands. If his fleet could make it that far, he would know how to return by sailing around Africa, using the route established years before by **Vasco Da Gama**, and would go down in history as the first man to circumnavigate the globe.

As Magalhães weighed anchor and headed for uncharted waters, he knew that untold hardships and tribulations lay ahead. He took along the best technological and human resources available to him, and left port with a flotilla of five ships loaded to the hilt with provisions, hoping for the best in a voyage whose duration he could not estimate. Under his command sailed a contingent of 260 men seduced by the promise of fortune and glory, their only chance to escape a miserable existence.

The Captain General knew he would be up against more than just the ferocity of the southern seas. He had dared to question age-old tenets of pseudo-religious beliefs, and many among his peers were certain that despite his conviction Magalhães was attempting the impossible. As he set out to sea, the intrepid Portuguese navigator, in the service of the King of Spain, knew he would have to do more than just find a western route to the East Indies. He would have to prove the foolishness of countless medieval superstitions. Legends spoke of sailors swallowed up by boiling waters south of the Equator and of ships torn apart by magnetic isles that could pull the nails out from the hull.

Fernão de Magalhães was a determined explorer, ready to put his life on the line. But he was also a man of the times and certainly not immune to the superstitions of the day. On the threshold of the unknown, he armed himself with courage and hope and set sail, though not without fear.

*

Myths and superstitions are bred partly by ignorance and fear, and partly by astuteness and manipulation for purposes of control. In any event, genuine fear – or that which is induced – is just a way by which we react to the unknown. Whatever we fail to grasp or understand is prone to active or passive mystification, be it from our own misinformation, be it by deliberate action of those who know more than we do. In conference interpreting, misconceptions abound and are the result of both.

One such misconception states for example that simultaneous interpreting is and will always be more difficult than consecutive interpretation. This may sound right for those who have never sat in an interpreter's booth. But as they begin to master the simultaneous technique, as their fear dissipates, they seldom want to go back to consecutive.

Consecutive interpretation overly exposes the interpreter. In addition to the linguistic aspects, he needs to be mindful of things such as grooming, attire, hairdo, neatness, posture. He must rely heavily on

his memory. He has to act on the spur of the moment and be fast on his feet in the event of a mistake or momentary mental block.

But there's more to interpreting than just art and improvisation. Science and method play a role, too. It may at times sound as if interpreters just snap into some quantum state or trance, but being in the zone requires a well-orchestrated effort of preparation and fine-tuned teamwork. It calls for absolute attention even to peripheral elements of communication: the colleague's gestures, the audience's reactions, the data on the slides, the speaker's body language. As the interpreter scans his mind and the room for a word or analogy, he's incessantly resorting to a number of strategies, whether consciously or not.

In their simpler forms, these coping tactics soon become second nature. A common strategy is to introduce acronyms to simplify discourse: 'United Nations' becomes 'UN'; 'International Monetary Fund' becomes 'IMF', 'pyruvate dehydrogenase' might be rendered simply as 'the enzyme in question.' Another frequent resource consists of maintaining a word or term in the original language until a linguistic equivalent can be recalled for use a second time around. If relevant, it will certainly occur innumerable times and will eventually be satisfactorily rendered. If not, keeping it in the original language won't have been all that unforgivable.

Some strategies are less obvious. A dangerous yet frequently used tactic is the so-called reconstruction from the context, where the loss of a word or idea is compensated for by the introduction of the most probable corollary to a preceding argument or semantic construct. At such times, besides their linguistic skills and their ability to improvise, interpreters rely heavily on extra-linguistic information, i.e. previous knowledge about the subject matter being discussed or the content they have gained in the course of the conference itself.

Another rather elaborate recourse is to change the order of elements in an enumeration. Let's say the interpreter is lagging behind in a sentence as the speaker suddenly rushes through the following list of countries: Brazil, Canada, Venezuela, France, Germany, Croatia, Italy, Greece, Czech Republic, New Zealand and Australia. Anticipating an imminent clogging of his short-term memory, he stores in his mind the two or three initial names on the list and jumps straight to the next ones, rendering them immediately as he goes. At the end of the list he goes back and recovers the first few from memory.

Now while clinging to art alone is a mistake, believing interpretation to be a mere collection of skills and tools, an impersonal trade in which one's personality, creativity, spontaneity and communication style play no part is in and of itself another gross misconception. And then there are the so-called technical myths, which as in the case of all others result from ignorance if not from willful exaggerations and mystification on the part of some colleagues. Take, for

example, the notion that interpreters can't afford to make a mistake and that any error will be fatal, an immitigable disaster, a catastrophic event, the end of one's career. While this may appear true to people not acquainted with interpreting, I can assure you that every interpreter has already erred, still errs and will continue to err. Not all will admit to this, I suppose, but it's impossible not to err.

Handling mistakes can be complex, but is far from undoable. Saying 'sorry' or 'rather' may solve the problem of content, but leaves the impression that the mistake was the speaker's and that she's the one apologizing. This resource doesn't go unnoticed by more experienced interpreters, most of whom have certainly resorted to this at some point in the case of minor, immaterial omission. Yet, when dealing with a serious misnomer or inaccuracy, ethics dictates that the interpreter do what it takes to rectify a potentially serious misunderstanding, making sure to speak in the third person as he does so, in order to avoid confusion. This momentary admission of guilt is im-

Kokemukset kirjaksi

Kirjassaan *Sua Majestade, o Intérprete: O fascinante mundo da tradução simultânea*

(Teidän Majesteettinne, tulkki – simultaanitulkkauksen kiehtova maailma) brasilialainen

Ewandro Magalhães Jr. kertoo värikkäästi ja hauskasti siitä, miten hänestä oikeastaan vahingossa tuli konferenssitulkki ja millaisia haasteita hän on matkan varrella kohdannut.

Ewandron tulkin ura urkeni, kun hän työskennellessään Brazilian parlamentin arkisto- ja tiedotuskeskuksessa joutui yllättäen tulkaamaan prinssi **Philipin** ja parlamentin puhemiehen tapaamista, koska kukaan ei ollut muistanut hankkia tulkkiä tilaisuuteen ja hän sattumoisin osasi englantia. Omien sanojensa mukaan näin alkoi hänen uransa, puolivahingossa, kohtalon oikusta ja aluksi vastentahtoisesti. Tosin myöhemmin hän kouluttautui konferenssitulkiksi ja on myös itse toiminut kouluttajana sekä aktiivisesti ajanut tulkkien etuja Brazilian tulkkiyhdistyksessä AIB:ssä.

Kirja sisältää paljon asiantietoa simultaanitulkkauksesta ja sen historiasta. Pitkään ammatissa toimineelle tulkille monet asiat ovat itsestään selvyksiä, mutta kirjan suurin anti perustuukin Ewandron omakohtaisiin kokemuksiin tulkaamisesta eri tilaisuuksissa. Hän antaa mm. vinkkejä siitä, miten puhujaa kannattaa lähestyä ennen tilaisuuden alkua, jotta yhteys puhujan ja tulkin välillä toimisi parhaalla mahdollisella tavalla. Kirjan lopussa on myös pieni tulkaussanas-to ja ohjeita sekä tulkille että puhujalle miten toimia, jotta yhteinen päämäärä viestin välityksestä saavutetaan. Kir-

jan teksti on paikoitellen hyvin vertauskuvallista, jopa kaunokirjallista, mikä sinänsä ei ole ihme, sillä Ewandroilta on julkaistu myös novellikokoelma.

Kirja ei kerro mitään uutta, mutta se kannattaa lukea, sillä tämän tyypisiä teoksia tuskin on kirjoitettu kovinkaan monta. Ohessa on pieni englanninkielinen maistiainen Ewandron kirjasta, joka valitettavasti on saatavilla ainoastaan portugalinkielisenä.

Teija Potenze

Kirjoittaja on tulkki, asiateksti- ja av-kääntäjä.

Mitä on kirjoitustulkkaus?

Kirjoitustulkkaus on osa vammaisille henkilöille järjestettävää tulkkauspalvelua. Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta (133/2010) on ollut voimassa 1.9.2010 alkaen, jolloin tulkkauspalvelun järjestämisvastuu siirtyi kunnilta Kansaneläkelaitokselle.

portant specifically to protect the speaker, and while it could potentially undermine the interpreter's credibility, it may even enhance it. Admitting a mistake denotes self assurance. Working to fix it denotes conscientiousness.

In a world long haunted by imaginary demons and shadows, lighting a candle still works better than cursing the darkness. Our fears, the ghosts of our time, must be challenged, one by one. Our collective and individual survival depends on it. And while these spectres may impress us with their power, they are seldom unknown.

Of the five ships that set sail around the world, only *Victoria*, one of the smallest vessels, completed the journey. No more than 18 of the nearly 300 men who had left Spain three years earlier were still on board. Fernão de Magalhães was not among them.

While searching for and later successfully navigating the strait that now bears his name, Magalhães had to confront enemies that were far from imaginary. He was beset with bloody mutinies, which he quashed with an iron fist, cunning and politics. Other than scurvy, whose cause would remain a mystery for another three centuries, all the adversaries he had to face were known and very powerful — the violent seas, the raging storms, the mutinous sailors, the distance, the famine.

The Captain General never did encounter boiling waters or magnetic rocks. When he finally succumbed while still en route, it wasn't in the jaws of a serpent or due to any other medieval myth. Rather, due to his own poor judgment, he got himself killed during an ill-considered and unnecessary show of force against a tribe in the Philippines.

Magalhães never made it back to Seville, but his name has been immortalized as the first man to sail around the globe. The helmsman who brought *Victoria* back to port was one of his mutinous and disgruntled crew members, and yet once back in Spain he found great fortune. As for the expedition's main interpreter, he was not an academic, nor was he erudite in the languages of the Indies. Rather, he was Magalhães' slave **Enrique**, acquired in Malacca years before the journey who once in Spain taught himself the local language.

Ultimately, *Armada de Molucca* paid a high price for challenging established myths and traditions. Four of five ships were lost and over two hundred men were killed. It was, by most objective standards, an unqualified failure. Yet none of that stopped it from making history.

Ewandro Magalhães

Originally written in Portuguese. Translated by Barry S. Olsen. Adapted by the author.

The writer is a Brazilian-born conference interpreter, who has been a contractor with the U.S. Department of State, IMF, OAS, PAHO and the World Bank and is currently the Chief Interpreter at the International Telecommunication Union. He is also an Adjunct Professor at the Monterey Institute of International Studies and author of *Sua Majestade, o Intérprete* — *O Fascinante Mundo da Tradução Simultânea*, released in Brazil in 2007. He lives in Geneva with his wife and kids.

Lain mukaan oikeus tulkkauspalveluun on henkilöllä, jolla on kuulonäkövamma, kuulovamma tai puhevamma ja joka vammansa vuoksi tarvitsee tulkkausta työssä käymiseen, opiskeluun, asiointiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen, harrastamiseen tai virkistykseen. Tulkkausta voi lain perusteella hakea vuosittain vähintään 180 t (kuulovammaiset) tai 360 t (kuulonäkövammaiset). Yksilölliset tarpeet otetaan kuitenkin huomioon ja tulkkausta voidaan järjestää enemmänkin. Opiskeluun liittyvää tulkkausta järjestetään joka tapauksessa siinä laajuudessa kuin henkilö sitä välttämättä tarvitsee perusopetuksen jälkeisistä opinnoista selviytyäkseen. Kellalla on viisi alueellista tulkki- ja tulkkauskeskusta, jotka hoitavat välityksiä asiakkaille ympäri Suomen.

Kirjoitettua

Kirjoitustulkkaus on tulkkausmuoto, jossa tulkki välittää puhujan suullisen viestin kirjoitettuun muotoon. Kirjoitustulkkaus on simultaania yhden kielen sisäistä tulkkausta ja tulkkaus tapahtuu vain yhteen

monitorista. Henkilökohtaisessa tulkkauspalvelussa asiakas lukee tulkkeen yleensä tietokoneen monitorilta. Kirjoitustulkkauskeskusten suositellaan kahta tulkkiä, jolloin tulkit kirjoittavat vuorotellen 10–15 min. toisen tulkin toimiessa tukena ja varmistaen, että esimerkiksi numerot, vierassanat, nimet ja luettelot tulevat oikein.

Perusteltua

Suomessa käytetyt kirjoitustulkkauskieliset ovat yleisimmin suomi, ruotsi ja englanti. Tarvetta on myös muiden kielten kirjoitustulkeille. Esimerkiksi kuurolle asiakkaalle on jo pedagogisestikin perusteltua, että viittomakielentulkin tulkkiparina toimii kirjoitustulkki, jos kyseessä on vieraan kielen oppitunti. Tällöin viittomakielentulkki tulkaa opettajan suomenkieliset puheet viittomakielelle ja kuuron puheet suomen kielelle. Kirjoitustulkki tulkaa vuorostaan vieraan kielen osuudet, jolloin asiakkaan mahdollisuudet oppia vierasta kieltä paranevat huomattavasti, kun esimerkiksi opettajan ranskan kielellä antamia ohjeita ei enää tulkatakaan suomalaiselle viit-

täysin sanasta sanaan -tulkkaus ei onnistu esimerkiksi tilanteissa, joissa luetaan nopeasti suoraa lainausta. Asiasisällöstä ei lähtökohtaisesti kuitenkaan tiivistetä, vaan pyritään käyttämään yleisiä lyhenteitä ja kirjoitustulkkauskeskukseen vakiintunutta merkistöä, mikä säästää sekä tulkin että asiakkaan aikaa. Lyhenteitä voi sopia yhdessä asiakkaan kanssa. Jos tulkkauskeskusten aikana huomaa, että jokin sana toistuu useasti, tulkki voi lyhentää sen hyväksi katsomallaan tavalla, merkitsemällä lyhenteen ensimmäisellä kerralla sulkeisiin. Yksi tavallisimmista vakiintuneista merkeistä on, että puheenjohtajan nuijan kopautus ilmaistaan asteriskilla *. Jos tulkki ei ehdi kirjoittaa jotain asiakokonaisuutta, tulkkeessa näkyy puolestaan muutama katkoviiva ---. Jos puuttumaan jää vain yksi sana, joka on oleellinen, tulkki merkitsee sanan puuttumisen x:llä. Yleensä ei ole aikaa korjailta pieniä kirjoitusvirheitä.

Tulkki välittää puhujan suullisen viestin kirjoitettuun muotoon.

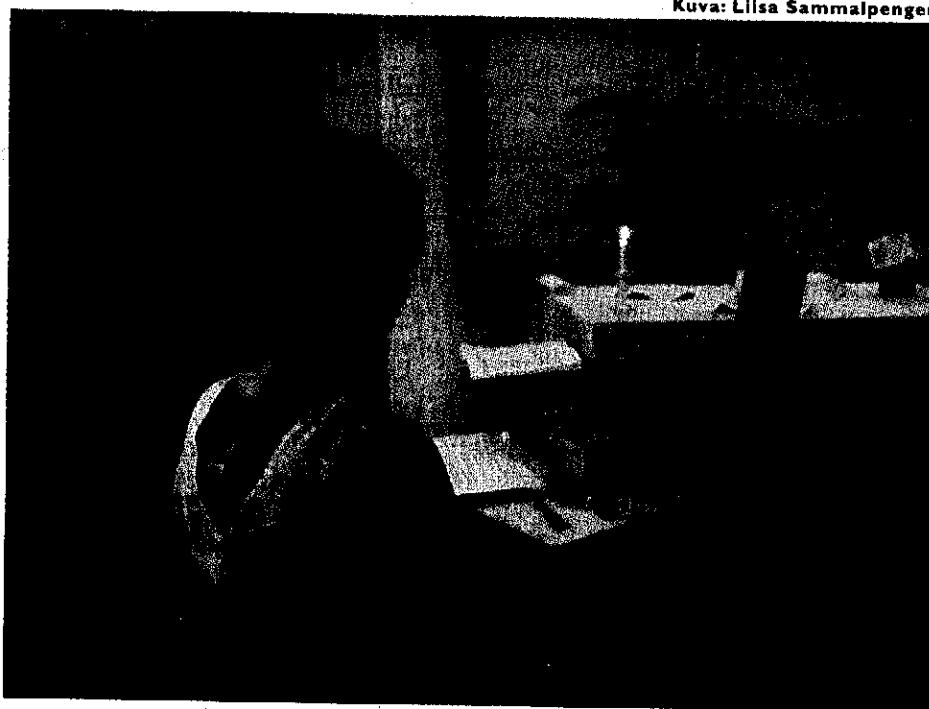
Asiavirheet on kuitenkin aina korjattava. Tällöin merkitään xxx, jonka perään kirjoitetaan oikea sana tai päivämäärä. Jos tilaisuudessa on useampi puhuja, puheenvuorojen vaihdot merkitään aloittamalla uusi kappale puhujan nimellä ja kaksoispisteellä. Jos puhujan nimeä ei tiedetä, voidaan merkitä - ja kaksoispiste.

Haastavaa

Pyrkimyksenä on välittää myös kielen prosodisia piirteitä, esimerkiksi sanapaino voidaan ilmaista suuraakkosin "Kokeen palautus on NYT eikä tänään" ja puhevoimakkuus kuvailemalla (puhuu hiljaisella äänellä). Jos puhuja puhuu hiljaa murretta, se saa näkyä myös tulkkeessa. Yleistulkkauskeskussa on kuitenkin oltava hienotunteinen. "Puhuja änkyttää" ei näytä mukavalta valkokankaalla, kun kuka tahansa voi seurata tulkkausta. Kuulovammaisille henkilöille tulkattaessa on kuvailtava myös ympäristöstä kuuluvat oleelliset äänet (oveen koputetaan) tai äänet, joihin kaikki muut läsnäolijat varmasti kiinnittäisivät huomiota (kännnykkä soi). Kuulonäkövammaisille henkilöille on tämän lisäksi kuvailtava myös se, mitä nähdään (opettaja tuli). Heille on kuvailtava enemmän myös kielen ulkoisia seikkoja. Jos opettaja sanoo "tule Kalle tänne!", tulkitseeko kuulonäkövammaisen Kalle käskyn olevan neutraali, vihainen vai iloinen? Tulkin on näin ollen koko ajan tehtävä valintoja; mitkä asiat ovat merkityksellisiä asiasisällön välittämisen kannalta ja mitkä asiat ovat merkityksellisiä, jotta asiakas kokisi olleensa läsnä sosiaalisessa tilanteessa.

Kirjoitustulkkeja kouluttavat Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Diakoniammattikorkeakoulu.

Jenni Kallio
FM, kirjoitustulkki,
Suomen kirjoitustulkit ry:n
hallituksen jäsen

Kuva: Liisa Sammalpenger

Kirjoitustulkkausta ehtoollisella.

suuntaan, koska kuuroutuneet ja huonokuuloiset asiakkaat puhuvat itse. Pyrkimyksenä on puhutulla kielellä ilmaistun viestin saattaminen kirjoitettuun muotoon mahdollisimman täydellisesti tietokoneella, tai harvemmin käsin kirjoittaen. Tulkilla tai tulkkiparilla on käytössään kannettava tietokone ja erillinen, mahdollisimman äänetön näppäimistö, jota pidetään sylissä ergonomiasyistä.

Kirjoitustulkkaus voidaan toteuttaa yleistulkkauskeskussena, jolloin tulkkauskeskusta on useita seuraajia. Tällöin asiakkaat lukevat tulkkeen valkokankaalta tai TV-

tomakielelle, kuuron äidinkielelle, vaan ranskaksi tietokoneen ruudulle. Vieraitten kielten kirjoitustulkkauskeskuksesta hyötyvät toki muutkin kuin kuulovammaiset. Esimerkiksi peruskielitaitoinen henkilö, joka ei halua englanninkielisessä seminaarissa kuulokeita korvilleen suomenkielistä tulkkausta varten, voi saada huomattavan lisätuen kirjoitustulkkauskeskuksesta.

Vauhdikasta

Kirjoitustulkkaus on nopeatempoista tulkkausta. Kirjoitusnopeus on yleensä noin 300–500 merkkiä minuutissa, joten